

Artikelarkiv Arvesølv 2004

En jul på O.A.B.S. i 1934

af Viggo Andersen

Julen 1934 fejrede jeg på Odense Amts og Bys Sygehus stue 3. En jul som jeg aldrig glemmer, for den var noget særligt.

Det hele startede en dag i november måned oppe i skolen. Vi havde frikvarter og løb og legede, jeg gled på trappen og slog min ryg, og tre dage efter kunne jeg ikke engang stå ud af sengen for smerter, så far måtte ud til Per Hansen og ringe til vor læge i Kerteminde. Han kom og undersøgte mig, og vi fik den besked at jeg skulle indlægges på Odense sygehus med det samme. Det var muligvis engelsk syge, men det turde han ikke afgøre.

Efter røntgen og andre undersøgelser kom jeg i en seng med fast underlag og to sandposer til at støtte ved hver side og et lagen stramt hen over hele min krop så jeg ikke kunne vende mig, og jeg fik ordre om ikke at prøve på at sidde op. Det var hvad de kunne gøre for mig lige nu, og senere fik mor og far at vide at det var betændelse i rygmærven, der skulle bare tid til, sagde en hr. overlæge Møller. Jeg kom på en stor 6-mands stue med drenge og piger op til 12-13 års alderen; to piger blev behandlet på samme måde som jeg med "bare at ligge ned", Conni på 9 og Irma på 13.

"De store og de små" på Dræby Forskole 1934. Viggo sidder i forreste række som nr. 3 fra venstre. Frk. Larsen står bagerst til højre.

Det var en stor omstilling for mig. De første dage hjalp de mig med spising, men jeg lærte hurtigt at spise selv, men hjælp til at få fat i urinflaske og bækken det skulle jeg have. Daglig vask af hænder og ansigt var med sæbe og vaskeklud, to gange om ugen blev jeg vasket over hele kroppen. Det foregik på den måde at to sygeplejersker trak et gummilagen ind under mig og vaskede mig over hele kroppen, der var aldrig noget der hed rigtigt kar- eller brusebad.

En tid efter fik jeg brev fra min lærerinde, Frk. Larsen, og en lille tegning med hilsen fra alle mine klassekammerater. Det var en stor opmuntring for mig, de huskede mig endnu. Her er hendes brev.

Dræby skole den 14 novb. 1934

Kære Viggo. Du kan rigtignok tro vi blev kede af det, den dag vi hørte, at du var kommet på Sygehuset, vi vidste jo slet ikke at du havde været syg. Vi er nu ved at regne, i dag er vi naaet til 88 timer. Det er godt du er saa hurtig til at regne, saa kan du jo altid regne de Timer du bliver bagefter med. I mandags begyndte vi at læse i den gamle Læsebog igen. Vi læser om at Julesneen falder hvid. Saa galt er det jo ikke med sneen. Vi er ved at lære Salmevers om: Det kimer nu til Julefest. Saa nu ved du lidt om, hvad vi bestiller her i Skolen. Det er da godt, du kan læse, ellers vidste du jo ikke hvad der stod i Brevet. Nu skal du bare være glad og i godt Humør og spise og sove, på den Maade kommer du dig hurtigst. Vi vil jo gerne snart se dig i Skolen, vi snakker om dig hver Dag. Nu er vi færdig med at regne, og nu er Børnene ved at tegne en lille Ting til dig, nu maa du fortælle hvad der er kønnest. Saa skal en ind til Købmanden at hente en stor Konvolut til at lægge det hele i. Saa skal en af dem der bor ved Stationen have Brevet med.

Hilsen til dig fra M Larsen.

Jens Rosenlyst.	Villy Willumsen.
Anne Jørgensen.	Johannes Johansen.
Leand Jørgensen.	Otto Jørgensen.
Hans Werner Jørgensen.	Børge Nielsen.
Elsie Knudsen.	Lars Peter.
Johanne Thomsen.	Frede Petersen.
Anna Hansen.	Wenck Jørgensen.
Kunsthild Nielsen.	Federik Petersen.
Bertha Nielsen.	Niels Nielsen.
Rigmor Nielsen.	Alvin Hansen.
Wigmar Jørgensen.	
Gertrud Jørgensen.	
Gertrud Jørgensen.	
Ella Jørgensen.	
Tone Jørgensen.	
Tine Jørgensen.	

Her er så alle deres navne skrevet af dem selv. Flot!

slags overbygget balkon med vistnok plads til en 3-4 senge på rad, der lå vi så en times tid, godt pakket ind i ekstra tæppe, hue, handsker og halstørklæde, og fik lidt frisk luft. Det nød vi, os der ikke måtte sidde op.

Tiden følte ikke lang. En af dem jeg var på stue med kunne flette de små julestjerner af lange papirstrimler. Hans far solgte dem i sin papirhandel, og vi var flere der hjalp til. En gang om ugen kom biblioteksvognen trillende ind til os fuld af bøger og blade så vi kunne få noget at læse i, eller bare se billeder. Kun en af sygeplejerskerne husker jeg, en Frk. Thordal, hun var altid rar, og køn var hun også. Hun blev senere forflyttet til en anden afdeling og blev oversygeplejerske der.

Jeg havde fået en xylofon, og med en lille trækølle kunne jeg ved at slå på de forskellige metalstykker med bogstaverne fra skalaen C D E F G A H C og få en melodi frem. Min stueveninde kunne spille, så hun skrev bogstaverne ned. Jeg lærte hurtigt at spille Tordenskjold. Senere fik jeg en mundharpe og fik også lært at spille på den. Og jeg fik julekort fra min sidekammerat, Lars Peter, fra "Basse

Besøgstiden var en time om eftermiddagen, og jeg fik næsten daglig besøg af min mor eller søskende, de havde frugt fra haven eller flødeboller og slik med. Far kom og fortalte at de var færdige med at tage roerne op, og at de var kørt hjem og dækket for vinteren, også alle sukkerroerne var leveret til sukkerkogeriet i Odense, nu manglede de kun at få kørt møg ud og få pløjet det ned inden vinteren kom.

Julen nærmede sig med kulde og lidt sne, ikke meget, men vi kunne se snefnug dale ned forbi vore vinduer (vi lå på 1. sal og kunne ikke se jorden). Det hjalp da vi kom ud i liggehallen. Det var en

madras", fra Frede, min søster, ja sikkert nogle flere, men det er de eneste der er gemt til nu.

Så var det endelig jul. Kun 8 år gammel fejrede jeg så julen på sygehus langt fra familien og dans om juletræet derhjemme. Både far og mor, ja og søster Lisbeth og bror Kristian havde været der med små julegaver samt lidt af mors hjemmelavede julekonfekt og julegaver til mig om eftermiddagen, men kun lige i besøgstiden en time, mere måtte de ikke blive, selv om det var jul. Julemiddagen bestod af flæskesteg med brune kartofler og rødkål, desserten var vistnok risalamande men jeg er ikke sikker.

Juleaften på OABS. Viggo ses liggende til højre i billedet. I forgrunden "stueveninden" der kunne spille og øverst til højre den klaverspillende sygeplejerske.

Sammen med mine stuekammerater og sygeplejersker var vi samlet i opholdsstuen ved det store juletræ, flot pyntet af personalet med hjælp fra de små patienter der var oppegående, og vi sang nogle julesange (der var en sygeplejerske der spillede på klaver). Så blev der delt små jule-

gaver ud til os alle, jeg husker ikke hvad det var, og vi fik appelsiner, figner og dadler, konfekt og chokolade, jo, der manglede ikke noget. Kl. 10 var juleaften slut for os, vi blev kørt hen på vores stue, nu skulle vi sove, vi havde været 2 timer længere oppe end vi plejede, så lyset blev slukket med et godnat og "sov godt, glædelig jul". Nu kunne vi ligge og snakke om de ting vi havde fået i julegave. En af juledagene var der en slags julegudstjeneste hos os, og præsten kom og gav os hånden og ønskede os god jul og vi sang med på nogle julesalmer.

Nytårsaften husker jeg intet om, men nytårmorgen glemmer jeg vist aldrig. En ny var kommet ind på stuen viklet ind i gazebind så vi næsten ikke kunne se ham. Det var en dreng, der var kommet til skade med hjemmelavet fyrværkeri. Han havde mistet et par fingre og beskadiget begge hænder og ansigtet, om han også havde mistet noget af synet anede de ikke. Mon han rørte fyrværkeri efter den omgang?

Et nyt år var begyndt. Vi skrev 1935. Ingen kunne dengang fortælle mig at der ville gå næsten 8 måneder før jeg forlod Odense Amts og Bys Sygehus.

Jeg fik hele tiden nyt hjemme fra. Der var kommet sne, sneplovnen kørte, men måtte give op da sneen væltede ned, og skovlene kom i gang for at holde Fedvejen nogenlunde farbar, så mælken kunne komme op på mejeriet.

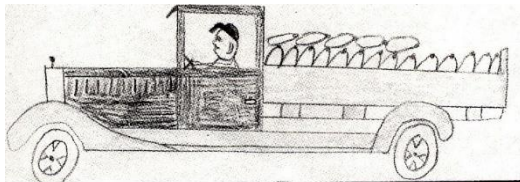

Viggo har besøg af sin mor. Bagerst over søjlerne ses "liggehallen".

Foråret kom, mor havde vintergækker med. En dag kom min søster i en lang hvid kjole, nej, hvor var hun flot, hun var blevet konfirmeret og nu skulle de hjem og fejre hende sammen med familien, uden mig. Fra skolen hørte jeg ikke meget, jeg var måske glemt? Hjemme var der travlhed. Kornet var sået og roerne, urter og blomsterfrø også, selv min lille have havde de sået med en masse forskelligt, køerne var kommet på græs, jo, der skete noget derhjemme. Og det blev sommer, rigtig sommer med sol og varme, men hvor vi lå var der højt til loftet, køligt. Der var stuegang hver dag, med overlægen med en hel hale af yngre læger og sygeplejersker efter sig. En replik jeg hørte tit når de standsede ved min seng var: "Nå, der ligger du jo godt".

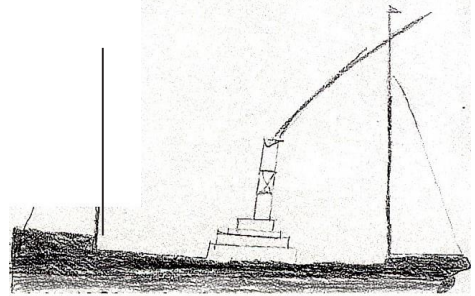
Endelig en dag fik jeg lov til at komme op, på prøve, herligt. Jeg blev anbragt i en stor stol med en masse puder, og ganske langsomt lærte jeg at gå. Det var svært efter at jeg havde ligget der i sengen i over 10 måneder. Tre uger efter blev jeg erklæret rask og fik lov til at komme hjem. Det var rart, men svært, at tage afsked med dem jeg havde været sammen med så længe.

Til Vigga. Fra Svend.

Svends tegning. Svend blev senere chauffør!

fra Jens.

Jens' tegning. Jens Rosenlyst blev fisker men omkom sammen med sin bror i efteråret 1945 ved en minesprængning i Odense Fjord.